

ЕРАЛЕ
МАГАЗИН,
ФЕБРУАР
2018

ФОКУС У ФЕБРУАРУ:
ДРУШТВЕНИ МЕДИЈИ
У ОБРАЗОВАЊУ
ОДРАСЛИХ

Садржај

Добар тренутак да
дигнемо глас за
образовање?.....3

Друштвени медији
подстичу осећај
заједништва.....6

Успон друштвених
медија у каријерном
вођењу10

Културно наслеђе
и целоживотно
учење: интервју са
амбасадорком
eTwinning портала,
Милицом
Андоновић14

ДРАГЕ ЕРАЛЕ КОЛЕГЕ,

Наш тематски фокус за фебруар била је улога друштвених медија у образовању одраслих. У том периоду, ЕРАЛЕ национални тимови и заједница су објавили низ инспиративних студија случаја, чланака, извештаја и других ресурса.

Погледајте сажет приказ нашег фебруарског фокуса, који је припремио тематски координатор Ендру Мекошен (Andrew McCoshan). (на енглеском)

Послушајте наш најновији подкаст у коме тематски координатори ЕРАЛЕ разговарају о изазовима и потенцијалним решењима за унапређење инклузије у области образовања одраслих.

ДОБАР ТРЕНУТАК ДА ДИГНЕМО ГЛАС ЗА ОБРАЗОВАЊЕ?

Блог чланак је преузет са платформе.

Аутор је [Josep Miquel Arroyo](#).

Линк ка оригиналном чланку:

<https://ec.europa.eu/epale/en/blog/good-moment-shout-about-adult-education>.

Гост аутор Јосеп Мигел Аројо (Josep Miquel Arroyo) говорио је о важности друштвених медија и платформи заједница за практичаре у области учења одраслих.

Новембра прошле године [видео сам твит \(линк је екстерни\)](#) удружења [ACEFIR \(линк је екстерни\)](#), Каталонског удружења за образовање и обуку одраслих и истраживање. У том твиту, удружење ACEFIR славило је чињеницу да образовање одраслих у Шпанији почиње да добија пажњу коју заслужује, углавном захваљујући великом броју људи који о томе пишу. Како наводи ACEFIR, постоји толико садржаја, да нема довољно времена да се све прочита!

СВЕ ВЕЋА ПОПУЛАРНОСТ ОБРАЗОВАЊА ОДРАСЛИХ

То јесте храбра, па можда и оптимистична изјава, али се ја са њом слажем и радо је делим. Пример за то је најновије издање часописа [enTERA2.0 \(линк је екстерни\)](#), који издаје удружење за образовање и технологију [Espiral \(линк је екстерни\)](#). У њему ћете наћи веома добре чланке, искуства и ресурсе људи који се професионално баве образовањем одраслих, у којима се приказује тренутну динамику која у овом тренутку постоји у тој области. И то је, за сада, само врх леденог брега. Други пример је налог [@fadultos \(линк је екстерни\)](#) и заједница створена око њега на Твитеру. Уколико говорите шпански или каталонски, [@fadultos \(линк је екстерни\)](#) има пуно објава које ће вас заинтересовати, од којих се све, наравно, односе на образовање одраслих. Вреди одвојити време за праћење различитих линкова и упознати се са другим центрима и другим срединама. Упознаћете се са мишљењима наставника који желе да говоре о свом раду, објасне пројекте из учионице или поразговарају о унапређењима политика која су потребна у образовању одраслих. Широм Шпаније расте број наставника који желе да поделе своја мишљења, пројекте и разматрања. Све је већи број група и удружења, места за дебате, као и узбудљивих нових пројеката. Изнад свега, постоји јасна жеља да се активности које се одвијају у центрима за образовање одраслих учине видљивим.

НЕ СТИДИТЕ СЕ, #ШИРИТЕ ПРИЧУ (#SPREAD THE WORD)

Закључак је да треба више да ширимо оно што се догађа у образовању одраслих. Постоји много тема за разговор овде у Шпанији, али сам сигуран да интересовање за образовање

одраслих расте и на другим местима у Европи. Сигуран сам да се пуно тога дешава и у вашој земљи. Друштвени медији и, наравно, EPALЕ све нас више приближавају и дају нам могућност да размењујемо знање на више начина.

Зашто се не [придружите](#) и [напишете блог пост](#)? Нека људи сазнају шта радите у учионици; изразите своје мишљење о стању у коме се налази образовање одраслих; напишите пост о друштвеном догађају у вашем центру. Шта год да радите, поделите то са другима. Време је да престанемо да се осећамо као усамљени борци, и да почнемо да се заједнички боримо како би проширили причу о свему ономе шта представљамо: а то је услуга која је неопходна за квалитет живота људи.

[Сазнајте више о томе како да допринесете заједници EPALЕ](#)

[Josep Miquel Arroyo](#) дипломирао је на Одсеку за каталонску филологију ([Universitat Autònoma de Barcelona \(линк је екстерни\)](#)) а такође је стекао мастер диплому у области обуке наставника на каталонском језику за одрасле ([Universitat de Barcelona \(линк је екстерни\)](#)). Тренутно је на докторским студијама на [Универзитету у Вику \(линк је екстерни\)](#), а истовремено ради као професор каталонског језика и књижевности у [Centre de Formació Permanent d'Osona Sud \(линк је екстерни\)](#).

[Josep Miquel Arroyo-ов блог \(линк је екстерни\)](#)

[Josep Miquel Arroyo на Твитеру](#)

ДРУШТВЕНИ МЕДИЈИ ПОДСТИЧУ ОСЕЋАЈ ЗАЈЕДНИШТВА

Блог чланак је преузет са платформе.

Аутор је [Francesca Operti](#).

Линк ка оригиналном чланку:

<https://ec.europa.eu/epale/en/blog/social-media-fosters-feeling-community>.

Менаџер пројеката [Европског удружења за образовање одраслих \(ЕАЕА\)](#) ([линк је екстерни](#)), Франческа Оперти (Francesca Operti) поделила је са нама инспиративну причу о томе како су друштвени медији помогли групи одраслих ученика да одрже мотивацију и уче једни од других.

Да ли сте се икада пријавили на онлајн курс? „То је лако“ одговорили бисте, и претпостављам да би одговор многих од вас био потврдан. Да ли сте икада одустали од онлајн курса? То је већ мало теже признати, али [према статистичким подацима \(линк је екстерни\)](#), врло је вероватно да сте и то урадили. Бар ја јесам, и то више него једном. У исто време, похађам часове за образовање одраслих сваке године, и ретко одустајем од њих.

И док бројне студије покушавају да разумеју разлоге за ово масовно (онлајн, отворено) одустајање, чини се да су се организатори обука једноставно помирили са стварношћу. Да ли и ми треба тако да поступимо? Наравно, не може се много тога урадити уколико су разлози ученика за одустајање недостатак времена или другачије преференције у учењу. Али, ја такође верујем да организатори обука могу да ураде пуно када ученицима недостаје мотивације или им је потребна већа подршка.

ЕАЕА има причу о успеху у овом погледу коју би желела да подели. Два курса за професионалну обуку одржана на платформи [ae-learning.eu](#) направљеној у оквиру пројекта [AE-PRO \(линк је екстерни\)](#) похађала је компактна група полазника који су били изузетно активни током периода од две године. Један од разлога зашто је мотивација учесника обуке AE-PRO остала на високом нивоу и што полазници нису одустали јесте друштвена и професионална интеракција између њих. Тако је створена права заједница едукатора одраслих.

„Онлајн?“ могли бисте се запитати. Тако је!

ВЛАСНИШТВО И ИНТЕРАКЦИЈА

У складу са принципима неформалног образовања одраслих полазници обука на интернету у оквиру AE-PRO нису третирано као пасивни слушаоци, већ као особе које дају значајан допринос часовима и као потенцијални предавачи. Вебинари су учесницима омогућавали да дискутују о различитим темама, уместо да само читају материјале са обуке или слушају предавања.

„Процеси учења били су осмишљени тако да омогуће размену искустава, размишљање и стварање новог знања. Имајући у виду да смо радили са искусним едукаторима у области образовања одраслих из различитих средина, све се заснивало на међусобној интеракцији” рекао је Никола Коруга, један од креатора обуке.

То је подстакло осећај власништва над курсевима, који је, уз интеракцију између ученика, омогућио да окружење за учење буде забавно, интересантно и приступачно.

Учесници су такође били подстакнути да упознају своје колеге тако што су радили заједно на групним задацима, као и да граде личне и професионалне односе. Ово је изузетно успешан приступ који ЕАЕА користи за своје „Обуке млађег особља (Younger Staff Trainings)” - годишње курсеве за изградњу капацитета који се организују у Бриселу. Један од учесника последњег курса [је рекао](#): „Учили смо о најважнијим политикама које се примењују у области образовања одраслих и о примерима најбоље праксе. Најбољи део обуке било је повезивање и упознавање нових пријатеља из целе Европе.” Како би ови односи потрајали на дужи стазе, ЕАЕА је направила онлајн мрежу виду Фејсбук групе помоћу које учесници могу да наставе са разменом мишљења и пројеката у области образовања одраслих.

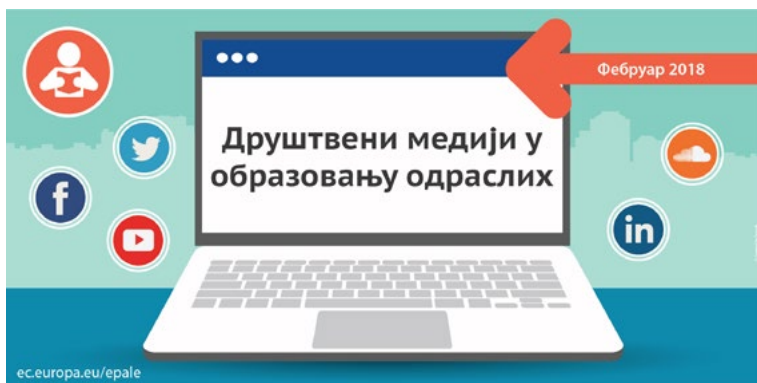
НЕФОРМАЛАН НАЧИН ЗА ПОВЕЗИВАЊЕ И УЧЕЊЕ

Чим би се укључили у онлајн курс АЕ-ПРО, ученици су такође подстицани да се придруже тој групи на Фејсбуку како би се упознали са својим колегама који су похађали обуку у Бриселу, као и са својим онлајн колегама. Иако је платформа АЕ-ПРО имала и свој форум, учесници су више волели да користе приложу страницу на Фејсбуку. Страница им је омогућила неформални начин за повезивање, како међусобно, тако и са организаторима курса. Организатори курса су касније обавештени да су чак направљене и неформалне групе на Фејсбуку међу ученицима из истих земаља. Када се људи упознају, постаје лакше да се

предложе други „формалнији” алати. Управо зато је током другог курса форум имао више посетилаца и сарадника. Ипак, група на Фејсбуку је остала веома популарна и преко ње се делило пуно додатних ресурса у вези са курсом. Данас група има више од 400 чланова, од којих је 200 активно. Људи настављају да уче једни од других док чекају да се организује наредни курс ЕАЕА.

Из пројекта АЕ-ПРО научили смо да друштвени медији могу учинити онлајн курсеве сличнијим курсевима у неформалном образовању одраслих уживо - можда вреди покушати?

Франческа Оперти ([Francesca Operti](#)) је пројектни менаџер у ЕАЕА и задужена је за пројекте Erasmus+ и њихове стратегије дисеминације већ више од 6 година. Њена главна професионална интересовања и области стручности јесу социјална инклузија кроз образовање и признавање неформалног и информалног учења.

УСПОН ДРУШТВЕНИХ МЕДИЈА У КАРИЈЕРНОМ ВОЂЕЊУ

Блог чланак је преузет са платформе.

Аутор је [Jaana Kettunen](#).

Линк ка оригиналном чланку:

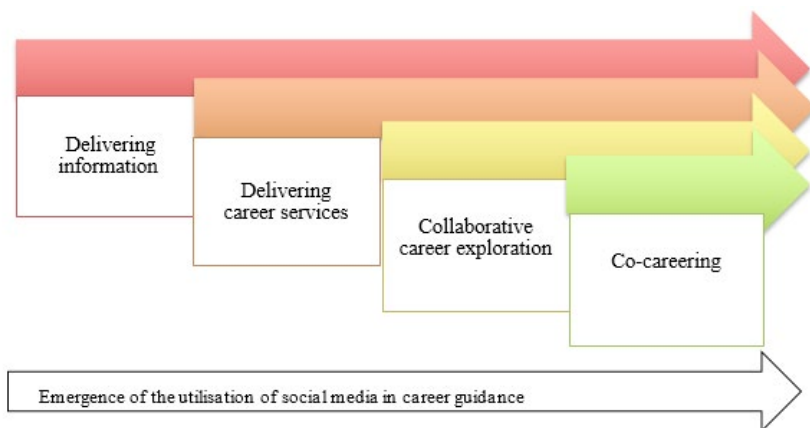
<https://ec.europa.eu/epale/en/blog/rise-social-media-career-guidance>.

За многе људе друштвени медији су једноставно скуп онлајн алата који омогућавају заједницама да размењују информације, комуницирају и друже се. У ширем смислу, друштвени медији дефинисани су као процес у оквиру кога појединци и групе стварају заједнички контекст и значење помоћу садржаја, заједница и технологије Web 2.0. Друштвени медији пружају нове могућности за каријерне практичаре, али стварају и потражњу у погледу нових компетенција.

Од пружања информација до заједничког рада на питањима каријере

[Истраживање о искуствима каријерних практичара \(линк је екстерни\)](#) – укључујући и оне који раде у школама – омогућава кратак преглед начина на који се друштвени медији тренутно користе у каријерном вођењу.

Најуобичајенија - и најограниченија - сврха употребе друштвених медија у каријерним сервисима је пружање информација. Друштвени медији представљају ефикасно средство за брзо пружање и ширење информација, омогућавајући каријерним практичарима да одмах допру до великог броја људи. Ипак, употребу друштвених медија као извора информација у професионалне сврхе - укључујући школско образовање – многи сматрају забрањивајућим. Практичари наглашавају да су за активно и безбедно учествовање у друштвеним медијима неопходне развијене вештине и способност тражења, одабира и процене сложеног онлајн садржаја. У каријерном образовању то се односи на већу усредсређеност на усмеравање младих људи како да користе информације и како да процене поузданост и валидност информација о каријери, као и различитих извора истих, у погледу вештина целоживотног управљања каријером. Друга (уједно и шира) сврха је да се друштвени медији искористе

и за комуникацију један на један. Могућност дељења текстова, видео и аудио записа у реалном времену отворила је многе могућности за интеракцију и сарадњу по питањима која се односе на потребе младих. У том погледу, друштвени медији се сматрају функционалном и доступном алтернативом за каријерне услуге уживо (лицем у лице), и такође омогућавају младима да анонимно размењују мишљења и постављају питања. Пошто се комуникација на друштвеним медијима углавном одвија у писаном облику, наглашава се и способност писања онлајн.

Трећа - и још шира - сврха употребе друштвених медија је да се они прошире у интерактивни радни простор. У том случају, друштвени медији не сматрају се више само алтернативним алатом већ пре радним простором који представља саставни део каријерних услуга. Приликом интеракције и стварања информација и резултата са другима, способност за дискутовање о разним питањима на интернету је од суштинске важности.

Четврта и најшира сврха коришћења друштвених медија је заједнички рад на питањима каријере, у оквиру кога се међу члановима заједнице размењују знања и одвија смислени заједнички рад на питањима која се односе на каријеру. Способност стварања поуздане и стварне слике о себи у оквиру заједница у којима се питања заједнички разматрају захтева пажљиво, правилно вођено и надгледано онлајн присуство.

КОМПЕТЕНТНОСТ ЗА ДРУШТВЕНЕ МЕДИЈЕ У КАРИЈЕРНОМ ВОЂЕЊУ

Вештине и компетенције у овој области често се сматрају секундарним и стога се слабо развијају кроз обуке. Стога постоји велика потреба за унапређењем обука и пре пружања и током пружања услуге, као и за подршком стручњацима за питања каријере да разумеју алате различитих друштвених медија и иновативне начине на које се ти алати могу уклопити у постојећу праксу. Такође је важно развијати дигиталне компетенције које су потребне младима како би приступили тим услугама, употребљавали их и имали користи од њих.

Друштвени медији доводе у питање традиционалне интеракције и односе између стручњака за каријерно вођење и младих људи. Контрола се пребацује са „стручног” знања на комбинацију стручног и друштвено конструисаног знања. На тај начин, друштвени медији могу да играју значајну улогу у реформи пракси у области каријерног вођења како би се боље допрло до младих људи којима је потребна помоћ при истраживању каријерних могућности и доношењу одлуке о својој каријери. Изазов за професију представља доношење одлуке о томе како најбоље употребити ове технологије.

САЗНАЈТЕ ВИШЕ

У Данској, [eGuidance \(линк је екстерни\)](#) младима нуди вођење и саветовање у погледу њиховог избора образовања путем телефона, поште, вебинара и четова. Саветовање је анонимно и доступно је 68 сати сваке недеље. На фејсбук страници eGuidance, млади могу да размењују са другима своја мишљења и искуства у вези са избором образовања.

У Финској, у основним националним наставним плановима и програмима, ИКТ представља обавезан елемент каријерног образовања и сваки ђак који заврши основно образовање мора бити упознат са постојећим онлајн националним системом информисања о каријери и услугама у области каријере. Циљ је помоћи ђацима да користе услуге након завршетка школовања, из перспективе целоживотног учења.

Аутор: Јана Кетунен ([Jaana Kettunen \(линк је екстерни\)](#)) је истраживач на Финском институту за истраживања у области образовања [Универзитета у Ливескилеу \(линк је екстерни\)](#) у Финској. Кроз свој рад фокусира се на осмишљавање и педагошку употребу ИКТ у радном окружењу и окружењу за учење. Њено истраживање је тренутно усмерено на друштвене медије у каријерним услугама.

Овај чланак објављен је на европској онлајн платформи за школско образовање [School Education Gateway \(линк је екстерни\)](#).

КУЛТУРНО НАСЛЕЂЕ И ЦЕЛОЖИВОТНО УЧЕЊЕ: ИНТЕРВЈУ СА АМБАСАДОРКОМ ETWINNING ПОРТАЛА, МИЛИЦОМ АНДОНОВИЋ

Приредио: ERALE национални тим за подршку Србија

Милица Андоновић је амбасадор еTwinning портала у Србији, а по струци је професор енглеског и немачког језика. У овом интервјуу представиће детаљније на који начин, као еTwinning амбасадор, пружа подршку својим колегама у професионалним усавршавању, а говориће и о важности целоживотног учења и какву улогу културно наслеђе има у процесу учења и наставе.

РЕЦИТЕ НАМ НЕШТО ВИШЕ О ВАШОЈ УЛОЗИ ETWINNING АМБАСАДОРА.

Моја улога еTwinning амбасадора подразумева пружање подршке наставницима при коришћењу еTwinning портала у спровођењу пројеката и употреби ИКТ алата у настави. Та подршка се огледа у одржавању практичних радионица у школама у мом родном Пироту и региону југоисточне Србије, организовању обука на интернету и вебинара у сарадњи са националним тимом за подршку, и наравно, кроз редовну комуникацију са наставницима путем друштвених мрежа и алата за комуникацију који су доступни у оквиру еTwinning портала. Такође, активно сам укључена у промоцију еTwinning портала кроз представљање примера добрих пракси и могућности које еTwinning пружа за унапређење наставе, успостављање сарадње са колегама из Европе и професионално усавршавање наставника путем портала.

НА КОЈИ НАЧИН МОТИВИШЕТЕ КОЛЕГЕ?

Најчешће приказивањем примера добре праксе и повезивањем са другим институцијама. На пример, у сарадњи са амбасадом САД-а, у Народној библиотеци организовали смо догађај под

називом „Важност читања“. Том приликом, заједно са нашим америчким колегама, приказали смо два различита начина читања: традиционално и читање уз помоћ ИКТ алата. Том приликом приказали смо eTwinning пројекат *Folk tales exchange* (Размена народних прича) где је свака земља представила бајке из своје земље, а након тога, као крајњи резултат пројекта, направили смо једну причу о јунаку који је кренуо у авантуру од земље до земље и на свом путу упознао традицију, културу, знаменитости и наслеђе сваке од њих. Овакви примери успешне сарадње мотивишу наставнике да експериментишу у свом раду и испробају нове методе.

Осим тога, такође их мотивишемо кроз радионице у којима се представљају методологије и новине у настави, као и важност промене приступа у настави.

КАКВУ УЛОГУ ИМА КУЛТУРНО НАСЛЕЂЕ ПРИЛИКОМ САРАДЊЕ СА ВАШИМ ПАРТНЕРИМА?

Већина пројеката на eTwinning порталу су европског карактера, што подразумева сарадњу наставника из различитих земаља. Сваки од партнера у пројекат уноси и свој културни идентитет, а током сарадње сазнајемо више једни о другима и на тај начин обogaђујемо своје знање, ширимо свест, подстичемо толеранцију и поштовање других култура. Мени, која верујем у целоживотно учење као начин живота, ово пуно значи. Моје колеге из других земаља, то јест, моји партнери постају извор информација, они су као нека врста енциклопедије или претраживача, који ми дају аутентична знања из њихове културе. Тај начин учења, кроз сарадњу са колегама (*peer learning*), за мене представља вредан ресурс јер ми пружа прилику да обрадим неке теме које нису обухваћене наставним планом и програмом. Кроз културно наслеђе учимо о себи и другима, а присећамо се и ствари које смо заборавили.

Одличан пример сарадње са колегама на тему културног наслеђа одиграо се на тренингу амбасадора у Плитвицама, који је организовао eTwinning национални тим за подршку из Хрватске. Тренинг је окупио амбасадоре из Словеније, Босне и

Херцеговине, Хрватске и Србије и имао је за циљ размену добрих пракси и искустава eTwinning амбасадора.

ТОМ ПРИЛИКО РАЗВИЈЕНО ЈЕ НЕКОЛИКО ПРОЈЕКТНИХ КОМПЛЕТА НАМЕЊЕНИХ НАСТАВНИЦИМА. МОЖЕТЕ ЛИ НАМ РЕЋИ НЕШТО ВИШЕ О ТОМЕ.

Пројектни комплети су, у ствари, намењени почетницима у eTwinning-у, уз помоћ којих они могу да развију своје прве пројекте и да, корак по корак, стичу искуство у примени eTwinning пројеката у настави. Пројектни комплети дају полазне основе у планирању пројеката и пројектно-оријентисане наставе, приказују основне активности и дају предлоге тема за обраду на часовима, као и ИКТ алата уз помоћ којих се може поспешити и унапредити наставни процес.

Задатак амбасадора на тренингу био је да осмислимо неколико пројектних комплета који би били намењени наставницима из земаља у региону. С обзиром на то да је на нивоу Европе ова година означена годином културног наслеђа, пројектни комплет на ком је моја група радила бавио се управо том темом. Културно наслеђе је изузетно погодна тема за наставу, јер може да укључи све предмете. Веома је битно да се културно наслеђе постави као окружење за учење, јер на тај начин развијамо толеранцију, међусобно уважавање, поштовање и разумевање међу културама и ширимо дух заједништва у Европи. Такође, кроз учење о нашој традицији упознајемо себе и схватамо да смо, упркос свим разликама, у основи слични, чиме развијамо осећај припадности једној широј заједници.

КОЛИКО ЈЕ ВАЖНО РАЗВИТИ СВЕСТ О ПОТРЕБИ ЦЕЛОЖИВОТНОГ УЧЕЊА КОД НАСТАВНИКА?

Наставници и сви предавачи су, по природи ствари, целоживотни ученици. Припремом за часове они прикупљају нове информације, стичу нова знања и истражују нове методе. Веома је важно неговати истраживачки дух и бити заинтересован

за новине у методици наставе. Нарочито у доба модерних технологија, које нам отварају читав нови свет различитих могућности. Један од начина је и учешће на догађајима професионалног усавршавања, као што је био поменути тренинг у Плитвицама. Други начин је учешће у Еразмус+ пројектима мобилности (KA1 пројекти), који нуде могућности за професионално усавршавање, посматрање колега на радном месту и прилике за размену искустава. Уколико говоримо о институцијама, веома је важно да институција препознаје важност целоживотног учења и сталног професионалног усавршавања својих запослених. У том смислу, KA1 пројекти су од великог значаја, будући да укључују целу институцију у читав процес.

Сматрам да ће размена са колегама и примери добре праксе многим проширити видике и отворити простор за нове идеје. На пример, наш пројекат је везан за примену међупредметне наставе уз помоћ ИКТ-а. Неки наставници не знају шта то значи и потребно је да се едукују на том пољу. Када схватимо на који начин наше колеге у Финској то раде, моћи ћемо боље да разумемо и да нешто од тога применимо и код нас. Поред тога, сусрет са другим културама је увек прилика да научимо нешто ново.

eTwinning је интернет портал, који повезује запослене у школским и предшколским установама широм Европе са циљем да им омогући да заједнички осмишљавају и спроводе пројекте, размењују идеје и примере добре праксе, као и да пронађу бројне прилике за стручно усавршавање.

FONDACIJA
TEMPUS